

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.11.15.
COM(2017) 669 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI TANÁCSNAK ÉS A TANÁCSNAK

Eredményjelentés az európai migrációs stratégiáról

{SWD(2017) 372 final}

1. BEVEZETÉS

Az európai migrációs stratégia 2015. májusi elfogadása¹ óta a menekültügyi és migrációs válság számos kihívásának kezelésére irányuló uniós fellépés egy átfogó megközelítés keretében illeszkedik. 2017 szeptemberében, a stratégia féléves értékelése alkalmával a Bizottság átfogó értékelést készített a válságkezelés és a stratégia által előírt intézkedések² megvalósítása terén elért eredményekről. Az Európai Tanács 2017. októberi ülésén nyugtázta az összes fronton elért eredményeket, és felszólított a munka konszolidálására³.

Az Európai Bizottság folytatta az európai migrációs stratégia valamennyi különböző részére irányuló munkáját. Az előrehaladás nyomon követése, valamint az uniós intézmények és a tagállamok által – többek között az Európai Tanács következtetéseiben – tett kötelezettségvállalások tényeken alapuló értékelésének lehetővé tétele érdekében, a Bizottság rendszeres értékelő jelentéseket nyújtott be az EU–Törökország nyilatkozat végrehajtásáról, az áthelyezésről és az áttelepítésről, az Európai Határ- és Parti Őrség működőképessé tételéről, valamint a harmadik országokkal kialakított partnerségi keret előrehaladásáról⁴.

Mindegyik munkafolyamat hozzájárul az uniós reagálás átfogó eredményességéhez. A féléves felülvizsgálatban bejelentettek szerint ez az egységes szerkezetbe foglalt jelentés az átfogó megközelítést tükrözi és erősíti meg, a különböző területek összefogása révén. A mellékletekben szereplő információkkal együtt ismerteti a legutóbbi, szeptember 6-i jelentések elkészítése óta elért legfontosabb fejleményeket⁵, és meghatározza azokat a kulcsfontosságú fellépéseket, amelyek nyomon követést igényelnek az érintett szereplők részéről, nevezetesen az Európai Tanács következő, decemberi ülésének előkészítése során.

2. HELYZET A FŐ MIGRÁCIÓS ÚTVONALAK MENTÉN

Kelet-mediterrán útvonal

A kelet-mediterrán útvonalon a migrációs mozgások továbbra is korlátozottak az EU–Törökország nyilatkozat 2016. márciusi aktiválását megelőző időszakhoz képest. A **görög szigetekre** érkezők száma azonban 2017 nyarának eleje óta emelkedett, a szezonális tendenciáknak megfelelően. Augusztus közepétől kezdve tovább nőtt a migrációs nyomás: szeptemberben és októberben átlagosan napi 198 szabálytalan határátlépés történt, míg 2016-ban ugyanebben az időszakban mindössze 99⁶. 2017 eleje óta a görög szigetekre érkező migránsok közül a legtöbb szíriai (39 %), iraki (17 %), afgán (10 %) és pakisztáni (6 %) állampolgár⁷.

Továbbá egyes jelek szerint a migránsok egy része az Égei-tengeren kívüli útvonalon kísérli meg Törökország elhagyását. Miközben az Törökországból Bulgáriába irányuló felderített

¹ COM(2015) 240 final, 2015.5.13.

² COM(2017) 558 final, 2017.9.27.

³ Az Európai Tanács 2017. október 19-i következtetése, EUCO 14/17. sz. dokumentum, CO EUR 17, CONCL 5.

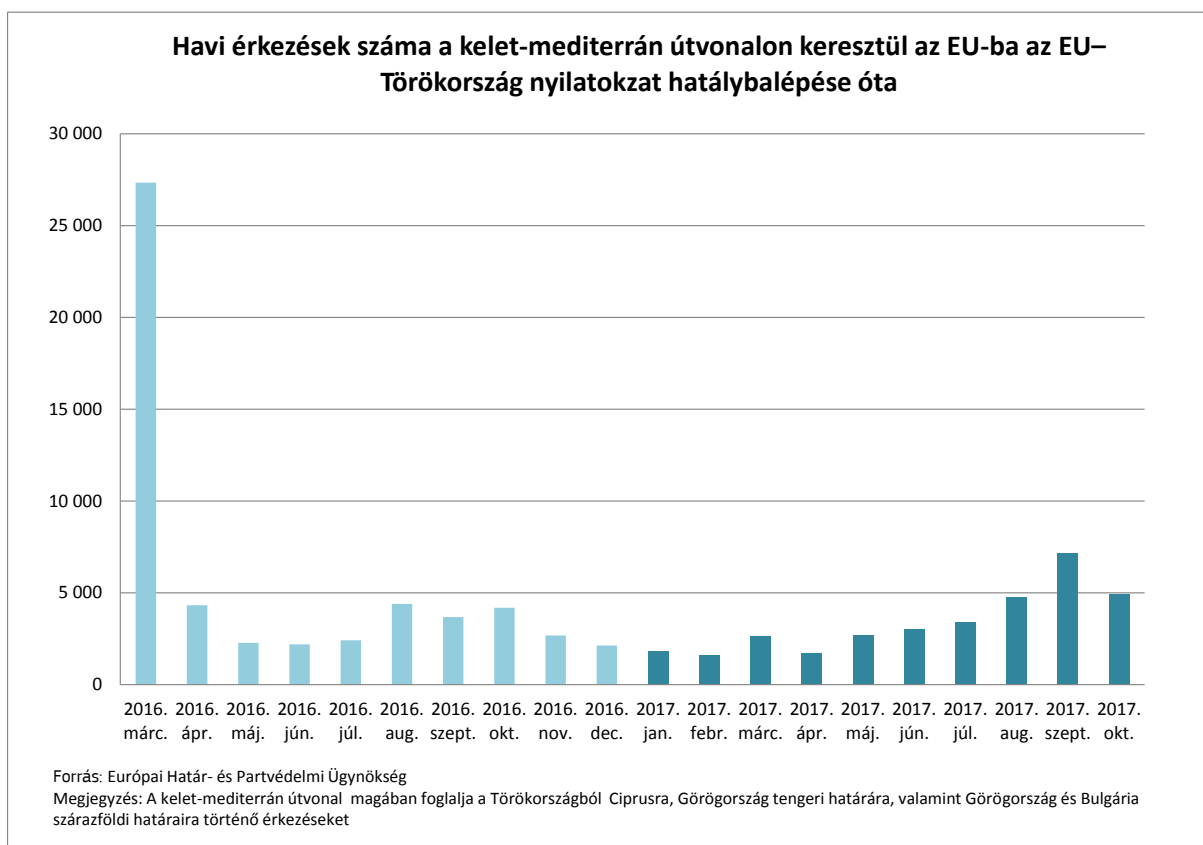
⁴ Hét jelentés készült az EU–Törökország nyilatkozat végrehajtásáról, tizenöt az áthelyezésről és az áttelepítésről, öt az Európai Határ- és Parti Őrség működőképessé tételéről, valamint öt a partnerségi keretben elért eredményekről.

⁵ Ideértve a hosszabb távú tendenciákat és összehasonlításokat is.

⁶ Szemben az EU–Törökország nyilatkozatot megelőző hónapok átlagos napi 1 700 érkezésével.

⁷ Augusztus 1-je óta az érkező migránsok állampolgárságát tekintve a fő csoportok a következők: szíriai (40 %), iraki (22 %), afgán (12 %) és török (8 %).

szabálytalan határátlépések száma továbbra is alacsony, a szárazföldi határon keresztül Törökországból Görögországba irányuló szabálytalan határátlépések száma a közelmúltban emelkedett (szeptember 4. és november 9. között naponta átlagosan 29-at tett ki a felderített esetek száma, míg az előző hat hónapban mindössze napi 20-at). 2017-ben eddig a görög szigetekre érkező migránsok közül a legtöbb török (37 %), szíriai (27 %), pakisztáni (15 %) vagy iraki (12 %) állampolgár volt. Ezzel szemben úgy tűnik, hogy mostanra megszűntek a nyár folyamán tapasztalt, Törökországból a Fekete-tengeren keresztül Romániába történő érkezések⁸. Szintén korlátozottak – jöllehet rendszeresek – voltak a Törökországból Olaszországba történő érkezések (2017-ben eddig 3 676 eset fordult elő). 2017-ben regisztráltak továbbá Törökországból Ciprusra érkező migránsokat is (a számuk 2017-ben eddig 917 volt).

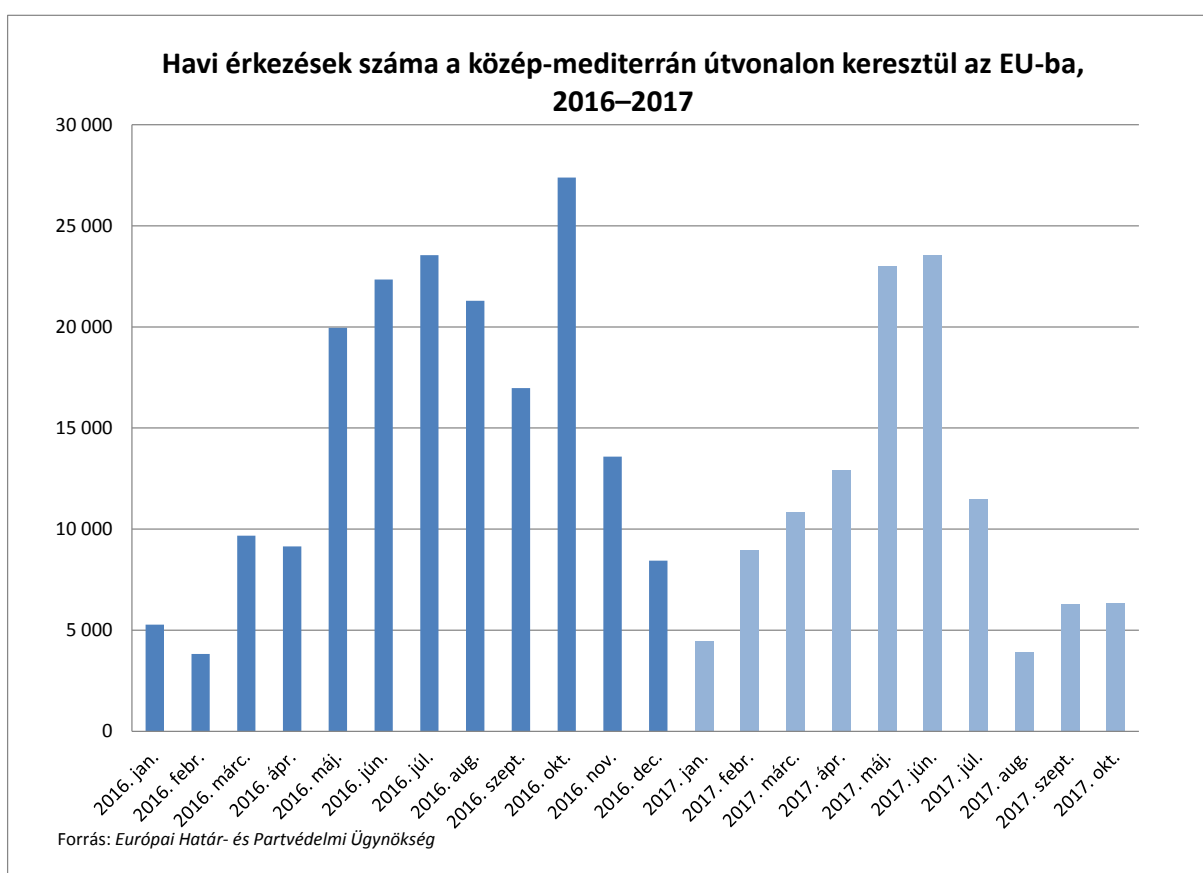
Nyugat-balkáni útvonal

Jöllehet a nyugat-balkáni útvonal belépési pontjain észlelt irreguláris migránsok száma alacsony szinten stabilizálódott, az útvonal végpontjain található néhány tagállam arról számolt be, hogy továbbra is jelentős számú migráns és menedékkérő érkezik a területükre. Az a tény, miszerint az ilyen személyek jelentős részét korábban nem vették nyilvántartásba az Eurodac-ban, megerősíti azt a következtetést, hogy számos irreguláris migránsnak sikerül észrevétlenül végighaladnia az útvonalon. E kérdés megoldásához elengedhetetlen az érintett tagállamok, az Europol és az Európai Határ- és Parti Őrség közötti együttműködés. Folyamatos éberségre van szükség, és ennek keretében maradéktalanul ki kell használni a kétéhetente a Bizottság elnökletével megrendezett videokonferenciákban rejlő lehetőségeket is.

⁸ A török parti őrség által elfogott migránsok száma arra enged következtetni, hogy ehhez a romló időjárási körülmények mellett az is hozzájárulhatott, hogy augusztus második felében további megfigyelési eszközöket vetettek be a Fekete-tengeren..

Közép-mediterrán útvonal

A tengeri úton érkező migránsok számát tekintve továbbra is a közép-mediterrán útvonal számít a legforgalmasabbnak. Az elmúlt hónapokban az általános migrációs helyzet stabilizálódott, mivel július közepe óta kevesebben keltek útra ezen az útvonalon Líbiából. Míg Olaszországban nyár elején számottevően magasabb volt az érkezők száma, összességében az érkezések száma a szeptemberben jelentett csökkenő tendenciát követi, és 2016-hoz képest mostanra 30 %-kal csökkent – de az év eddigi részét tekintve továbbra is magas, meghaladja a 114 000 főt. Az érkező migránsok állampolgárságát tekintve a három fő csoport a következő: nigériai (15 %); guineai (8 %); és elefántcsontparti (8 %). Emellett 2017-ben jelentős mértékben – 2016-hoz képest a hétszeresére – nőtt a Tunéziából Olaszország irányába indulók száma, ez azonban még mindig sokkal alacsonyabb annál, mint ahányan Líbiából keltek útra⁹. A nyugat-afrikai származási országokból származó migránsok kiáramlása Nigerből Líbia és Európa felé továbbra is csökkenő tendenciát mutat, de némi, Algéria felé tartó áttrendeződés továbbra is tapasztalható.

A tengeren *életüket veszített és eltűnt személyek* száma a becslések szerint 2017-ben eddig 2 750 volt, szemben a 2016. évi 4 581-gyel¹⁰. Az olasz parti őrséget támogató uniós műveletek során több mint 285 100 migránst mentettek meg¹¹. Emellett a líbiai parti őrség saját becslése szerint Líbia felségvizein az idei évben (október 6-ig) több mint 18 400 személyt mentett meg, amiben az új személyzet kiképzését követően visszaadott hajók¹² is a

⁹ A Tunéziából útra kelő migránsok közel 98 %-a tunéziai; a számuk 2017-ben eddig összesen 5 749-et tett ki.

¹⁰ Forrás: IOM, Eltűnt Migránsok Projekt (<https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>).

¹¹ Az idei évben november 5-ig.

¹² Ezek a hajókat korábban Olaszország tartóztatta fel.

segítségére voltak. A Szükséghelyzeti Alap Afrikáért¹³ támogatja a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) és a nigeri hatóságok azon munkáját is, amelynek célja kutatási és mentési missziók végrehajtása a sivatagban: 2017-ben több mint 1 100, az embercsempészek által magukra hagyott migránst helyeztek biztonságba.

Nyugat-mediterrán útvonal

2017 folyamán a nyugat-mediterrán/atlanti útvonalon az irreguláris áramlások növekvő tendenciáját rögzítették: Spanyolországba összesen 22 031 személy érkezett, vagyis majdnem 94 %-kal többen, mint 2016 azonos időszakában. 2017-ben augusztus végéig a migránsok három fő származási országa Marokkó (21 %), Elefántcsontpart (18 %) és Guinea (14 %) volt.

A menedékjog iránti kérelmekkel kapcsolatos tendenciák

2017 szeptemberének végéig az EU-ban és a társult államokban 535 609 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, szemben a tavalyi év azonos időszakában benyújtott 1 010 839 kérelemmel¹⁴. 2017 első félévében 275 710 kedvező elsőfokú határozatot hoztak¹⁵, szemben az előző év azonos időszakában hozott 293 315 határozattal.

3. UNIÓS OPERATÍV TÁMOGATÁS AZ ÚTVONALAK MENTÉN

Az uniós támogatás sarokköve továbbra is a 2015 óta alkalmazott, **uniós fogadóállomásokon** alapuló koncepció. A Bizottság eddig Görögországban és Olaszországban vizsgálta meg az uniós fogadóállomások működését, és az ügynökségekkel szoros együttműködésben összegyűjtötte az uniós fogadóállomásokon alapuló koncepció végrehajtásával kapcsolatos legjobb gyakorlatokat¹⁶.

Az Europol-vendégtisztek kiküldése kulcsfontosságú lépést jelentett a kockázati profilok meghatározása, valamint a csempészhálózatok elleni küzdelem terén, és e vendégtisztek továbbra is elkülönített helyen történő biztonsági ellenőrzéseket végeznek majd a görögországi és az olaszországi uniós fogadóállomásokon.

Az EU munkájának másik fontos prioritása az, hogy a **gyermekek** szükségleteire összpontosítson a migrációs folyamat során¹⁷. Az uniós fogadóállomásokon alapuló megközelítés végrehajtásával kapcsolatos legjobb gyakorlatok azonosítják azokat a konkrét intézkedéseket, amelyeket a gyermekek és más veszélyeztetett csoportok megsegítése érdekében kell fogyanatosítani. A 2017. november 7–8-án megtartott 11. Európai Gyermejjogi Fórum lehetőséget biztosított azon sürgőszerű kérdés áttekintésére, hogy milyen alternatív megoldások kínálóznak a gyermekek fogva tartása helyett a migrációval összefüggésében.

Kelet-mediterrán útvonal

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal és az Europol támogatása, valamint tizenkét hajó tengeri műveletek céljára történő mozgósítása döntő jelentőségű a görögországi uniós fogadóállomások működőképessé tétele

¹³ Az afrikai stabilitással és az irreguláris migráció okainak kezelésével foglalkozó szükséghelyzeti alap (a továbbiakban: Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért). C(2015) 7293 final bizottsági határozat.

¹⁴ Az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal legfrissebb rendelkezésre álló adatai.

¹⁵ Forrás: Eurostat. Legutóbbi frissítés: 2017. október 26.

¹⁶ SWD(2017) 372, 2017.11.14.

¹⁷ Közlemény a migráns gyermekek védelméről, COM(2017) 211 final, 2017.4.12.

szempontjából. Folyamatban van az arra irányuló munka, hogy pontosabb képet kapjunk a migránsok számáról és szükségleteiről, többek között az uniós fogadóállomásokon is. A görög kormány várhatóan november végéig készíti el e munka első összefoglalóját.

A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap nemzeti programjának keretében előirányzott rendelkezések ellenére azonban az uniós fogadóállomásokon még mindig nem áll rendelkezésre elegendő számú **befogadási férőhely**. Az újonnan érkezők közelmúltban tapasztalható magas száma miatti egyre növekvő teher további nyomást okozhat. Továbbra is sürgős prioritás a befogadási férőhelyek rendelkezésre állásának¹⁸ és minőségének javítása, többek között a veszélyeztetett csoportok sajátos szükségleteinek jobb kezelése révén. A görög hatóságok azonnali fellépésére van szükség a szigetekeken található befogadó létesítmények hiányosságainak további kezelése és a téli körülményekre való felkészülés érdekében. A Bizottság kész megfelelő támogatást nyújtani.

Az EU továbbra is jelentős **pénzügyi támogatást** nyújt Görögországnak, tekintettel a válságból fakadó kihívásokra. Az Unión belüli szükséghelyzeti támogatásnyújtás eszközéből eddig több mint 440 millió EUR-t biztosítottak 15 humanitárius partner munkájának támogatásához. Ezen eszköz egyrészt biztosította, hogy elegendő befogadási férőhely álljon rendelkezésre a szárazföldön, az elérhető mennyiséget hozzáigazítva az igényekhez legfeljebb 40 000 férőhelyig, másrészt pedig hozzájárult a kapacitásteremtéshez a szigetekeken. E munka keretében a görög hatóságok jelenlegi prioritása az, hogy minél több menekült helyezzenek át a táborokból bérelt szálláshelyekre. Sor került egy többcélú készpénztámogatási program¹⁹ bevezetésére is. A bérelhető szálláshelyek és a készpénztámogatási program fő célja, hogy a rászorulóknak számára méltó életkörülményeket biztosítsanak. November 7-ig 19 447 szálláshelyet hoztak létre – habár a városi bérelhető szálláshelyeken elszállásolt menekültek száma ingadozik, a jelenlegi számuk 15 458. Havonta átlagosan 32 500 menekült kap készpénztámogatást.

Folynak a megbeszélések a görög hatóságokkal a 2018-ra szóló pénzügyi terv elfogadásáról, amelyben meghatározzák az alapvető szükségleteket, a tevékenységeket és a megfelelő finanszírozási forrásokat. További lépések történtek a fenntarthatóbb támogatás biztosítása érdekében azáltal, hogy áthelyeződött a hangsúly a sürgősségi finanszírozásról a Görögországra vonatkozó nemzeti programok keretében elkülönített összegek felhasználására. Az ilyen programok keretében nyújtott finanszírozást használják fel például a fogadóállomásokon biztosított egyes szolgáltatások – többek között az étkeztetés, a szállás és a takarítás –, valamint a kíséző nélküli kiskorúak számára fenntartott szálláshelyeken biztosított szolgáltatások biztosításának támogatásához. Ezek a programok már finanszírozást nyújtanak az elfogadott prioritások megvalósításához, többek között a szigetekeken biztosított befogadási szolgáltatások és a kíséző nélküli kiskorúak számára fenntartott szálláshelyek működéséhez. A Nemzetközi Migrációs Szervezet által végrehajtott önkéntes visszatérési és reintegrációs program számára nyújtott uniós támogatás (eddig megközelítőleg 27 millió EUR) döntő fontosságú volt a nyomás enyhítéséhez: 2017-ben több mint 4 800 személy tért vissza származási országába e program révén.

Görögországban az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal csapatai támogatást nyújtanak a görög hatóságok számára a potenciális nemzetközi védelmet kérelmezők azonosításához és

¹⁸ A görög szigetekeken jelenleg elszállásolt migránsok teljes száma megközelíti a 15 000-t, ami több mint a kétszerese a 7 000 férőhelyes befogadási kapacitásnak.

¹⁹ Görögországban a készpénztámogatási program havi fix összegű támogatást biztosít a migránsok és a humanitárius szükségletekkel rendelkező menekültek számára, amely az élelmiszer és nem élelmiszer jellegű szükségleteik fedezésére szolgál.

nyilvántartásba vételéhez, és tájékoztatják a migránsokat a Görögországban alkalmazott nemzetközi védelmi rendszerről, valamint az áthelyezési eljárásról. Emellett a *szakértők* tanácsot adnak az állampolgárság-értékeléssel és a lehetséges kizárási kérdésekkel kapcsolatban, és közreműködnek az okmányokkal való esetleges visszaélések felderítésében. November 9-ig az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalon keresztül 18 tagállami szakértő kiküldésére került sor az áthelyezési folyamat támogatása céljából, valamint egy kiküldött szakértő kezdte meg a görög befogadási és azonosítási szolgálat támogatására irányuló munkát. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség november 8-ig 21 szakértőt küld ki a Görögország és Macedónia volt jugoszláv köztársaság közötti határszakaszra.

Bulgária is jelentős pénzügyi támogatásban részesült a migrációs kihívások kezeléséhez. A Bulgáriának 2016 őszén nyújtott sürgősségi segítségnyújtási támogatásokat a teljes körű végrehajtás lehetővé tétele érdekében a közelmúltban egy évvel meghosszabbították. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség továbbra is támogatja Bulgáriát a szárazföldi határainak ellenőrzésében, többek között a továbbutazások megelőzése céljából. A kiküldött állomány jelenleg 143 tisztviselőből áll, valamint az eszközök széles skáláját foglalja magában. A 2014–2020-as időszakra szóló Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap nemzeti programja keretében Bulgária számára 4,5 millió EUR-t különítettek el visszatérési intézkedések – többek között a támogatott önkéntes visszatérés – költségeinek fedezésére, és emellett 800 személy támogatott önkéntes visszatérése valósulhatott meg (2017. november 10-ig) sürgősségi támogatás révén.

Az EU–Törökország nyilatkozat

Az EU–Törökország nyilatkozat végrehajtása továbbra is kulcsfontosságú szerepet tölt be annak biztosításában, hogy az EU és Törökország hatékonyan és közösen kezelje a Földközi-tenger keleti térségében kialakult migrációs kihívást. A nyilatkozat továbbra is konkrét eredményeket hoz a szabálytalan és veszélyes határátkelések csökkentése és az Égei-tengeren történő életmentés terén. Ezen túlmenően a törökországi menekülteket támogató eszköz révén a nyilatkozat gyakorlati támogatást nyújt a szíriai menekülteknek és a befogadó közösségeknek Törökországban, valamint biztosítja a szíriai menekültek Törökországból Európába történő áthelyezését. A nyilatkozat teljes körű és tartós végrehajtásához folyamatos erőfeszítésekre és politikai eltökéltségre van szükség minden fél részéről.

A Bizottság és az uniós ügynökségek folytatják a nyilatkozat végrehajtására irányuló célzott munkát (lásd a 2. mellékletet), többek között a görög menekültügyi szolgálatnak nyújtott jelentős támogatás révén²⁰. A korábbi jelentésekben feltárt hiányosságok azonban továbbra is fennállnak²¹. Nevezetesen a nyilatkozat értelmében Törökországba való *visszatérések* üteme továbbra is igen lassú: 2016 márciusa óta mindössze 1 969 visszatérésre²² került sor. Ezek közül mindössze 439 történt menedékjog iránti kérelemre vonatkozó másodfokú elutasító bírósági határozat eredményeképpen. A nyilatkozat központi elemét képezi a tényleges visszatérés biztosítása a jogi eljárás befejezését követően, ezért az nagymértékben függ a görög menekültügyi rendszer valamennyi vonatkozó szakaszában rendelkezésére bocsátott forrásoktól. A görög államtanács 2017. szeptember 22-én hozott ítélete ellenére – amely elutasította két szíriai állampolgár fellebbezését, és ezáltal arra a következtetésre jutott, hogy Törökország biztonságos ország a migránsoknak a nyilatkozat alapján történő visszatérése szempontjából, és egyedi elbírálás tárgyát képezi – a fellebbviteli bizottságok határozatainak száma nem nőtt számottevően, és következésképpen a visszatérések szintje is alacsony, a későbbiekben benyújtott közigazgatási fellebbezések száma miatt is. Ez azt eredményezi, hogy a görög szigetekre a létesítményekre és műveletekre nehezedő nyomás továbbra is magas és egyre növekszik: november 9-én a becslések szerint mintegy 15 169 migráns tartózkodott a szigetekre.

Folytatódik a Törökországból a nyilatkozat alapján történő *áttelepítés*, és alapvető fontosságú a művelet gyors ütemének fenntartása. 2016. április 4. óta 11 354 személyt telepítettek át Törökországból²³. Ami az *önkéntes humanitárius befogadási rendszert* illeti, a Bizottság és Törökország véglegesítette a standard működési eljárásokat, amelyeket most a tagállamoknak jóvá kell hagyniuk. A rendszer aktiválásáról szóló gyors döntés lendületet adna a nyilatkozat végrehajtásának, így biztonságos és jogszerű alternatívát biztosítana a szíriaiak számára az EU-ba való irreguláris migráció helyett.

Folytatódik a migrációval kapcsolatos operatív párbeszéd a török hatóságokkal, különös tekintettel a visszatérésre és az információk megosztására, valamint az áttelepítésre. Ami a

²⁰ A tagállamokból 107 nemzeti szakértőt küldtek ki az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalhoz az EU–Törökország nyilatkozat görögországi végrehajtásának támogatása céljából.

²¹ Lásd: COM(2017) 470 final, 2017.9.6.

²² 2016. március 20. óta az EU–Törökország nyilatkozat keretében 1 380, a Görögország–Törökország kétoldalú jegyzőkönyv keretében pedig 589 személy tért vissza Törökországba.

²³ Eddig 15 uniós tagállam – nevezetesen Ausztria, Belgium, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta (amely az első áttelepítési műveletét hajtotta végre az EU–Törökország nyilatkozat keretében), Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország és Svédország – telepített át menekülteket Törökországból. Ezen túlmenően Norvégia 2016. április 4. óta eddig 814 szíriai állampolgárt telepített át Törökországból. Horvátország októberben végrehajtotta első ellenőrző misszióját Törökországban, és várhatóan a következő hetek folyamán áttelepítéseket végez.

vízumliberalizációs ütemrend végrehajtását illeti, a Bizottság változatlanul ösztönzi Törökország arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a lehető legrövidebb időn belül eleget tegyen a vízumliberalizációs ütemterv összes fennmaradó referenciakövetelményének.

A nyilatkozat másik fontos eleme a *törökországi menekülteket támogató eszköz* révén nyújtott támogatás, amelynek központi célja, hogy közvetlen helyi hatást fejtsen ki (lásd a 3. mellékletet). Az EU jó úton halad afelé, hogy 2017 végéig a 3 milliárd EUR-s teljes összeget lekösse. Már 55 projektszerződést írtak alá 1,78 milliárd EUR értékben²⁴. E szerződések mindegyike tekintetében folyamatban van a tényleges végrehajtás. A folyósított teljes összeg elérte a 908 millió EUR-t. A jelenleg folyamatban lévő projektek közel félmillió szíriai gyermek számára teszik hozzáférhetővé az oktatást, és mintegy kétmillió személy számára biztosítják az egészségügyi ellátást. 2017 szeptemberében jelentős mérföldkövet sikerült elérni: a leginkább veszélyeztetett menekültek közül immár egy millióan részesülnek havi elektronikus készpénzátutalásban a mindennapi szükségleteik fedezésére.

Jordánia és Libanon

Az EU más olyan országoknak is támogatást nyújt, amelyek a szíriai válság következtében nyomás alá kerültek, és segítséget nyújt az elhúzódó menekültválság jelentette hatalmas kihívás kezeléséhez. Jordánia és Libanon változatlanul támogatja a menekültek megélhetését, a befogadó közösségeikkel együtt. A közelmúltban Jordánia és Libanon egyaránt fontos lépéseket tett annak érdekében, hogy valamennyi menekült gyermek számára megnyissa az oktatást. A szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap eddig 290 millió EUR-t különített el libanoni projektekre (152,3 millió EUR-t szerződéssel) és 141 millió EUR-t jordániai projektekre (96,5 millió EUR-t szerződéssel). Az EU továbbra is azokat a fellépéseket tekinti prioritásnak, amelyek védelmet és segítséget nyújtanak a leginkább veszélyeztetett személyek számára. A jövőben is jelentős nemzetközi pénzügyi támogatásra lesz szükség.

A legfontosabb jövőbeni intézkedések

- A görög szigeteken kialakult helyzet javítása érdekében a görög hatóságoknak sürgősen növelniük kell a görögországi tartózkodásra nem jogosult személyek Törökországba való visszatérésének arányát, az uniós és nemzetközi szabályok maradéktalan tiszteletben tartása mellett. Ez a szíriaiak visszatérésére is vonatkozik az államtanács legutóbbi ítélete nyomán.
- Javítani kell a befogadási feltételeket és kapacitásokat a szigeteken.
- Mielőbb megállapodásra kell jutni az önkéntes humanitárius befogadási rendszerről és annak aktiválásáról, az EU–Törökország nyilatkozatban meghatározott feltételekkel összhangban.
- Az év végéig be kell fejezni a szerződéskötést a törökországi menekülteket támogató eszköz keretébe tartozó humanitárius programok még hátralévő részéről.
- Folytatni kell a nyugat-balkáni útvonalon folytatott migráncscsempészség tendenciáinak figyelemmel kísérését és az ellene való küzdelmet, többek között a tagállamok és az érintett ügynökségek közötti együttműködés révén.
- A tagállamoknak továbbra is támogatniuk kell az illetékes uniós ügynökségek tevékenységét, az ügynökségeknek pedig biztosítaniuk kell a folyamatban lévő műveletek

²⁴ 2017 decemberében két fontos szerződést írnak alá a szükséghelyzeti szociális védőháló kiterjesztésére, illetve az oktatási célú feltételes készpénzátutalásról szóló projektre vonatkozóan.

fenntarthatóságát.

- Elegendő finanszírozást kell biztosítani Jordánia és Libanon számára az ott tartózkodó jelentős számú migráns ellátásának támogatásához, a szíriai válságról és a régióról szóló, 2018 tavaszán Brüsszelben megrendezendő konferencia fényében is.

Közép-mediterrán útvonal

Az Európai Tanács októberi következtetései²⁵ hangsúlyozták, hogy a közép-mediterrán útvonal kezelése közös érdek, és több kiemelt intézkedést is megneveztek. Ezek a visszatérésre, az áttelepítésre és a migránsok számára nyújtott emberséges körülményekre vonatkozó hatékony intézkedéseket is magukban foglaltak. Az EU – az olasz hatóságokkal szoros együttműködésben²⁶ – tovább bővítette operatív válaszingtézkedéseinek körét a közép-mediterrán térségben, mely intézkedések az életmentésre, a csempészség elleni küzdelemre, a védelmi szolgáltatások támogatására, a közösségek stabilizálására és a kapacitásépítésre irányulnak. Az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért észak-afrikai kereténél és az égisze alatt a rendelkezésre álló teljes összegre, 264,58 millió EUR értékben születtek kötelezettségvállalások, amelyből 131,1 millió EUR-ra kötöttek szerződéseket és 57 millió EUR-t folyósítottak (11 program finanszírozására).

Olaszországban a Bizottság új támogatásnyújtási módszereket dolgozott ki a július 4-i cselekvési tervvel²⁷, valamint a Juncker elnök és Gentiloni miniszterelnök közötti 2017. augusztusi levélváltással összhangban. Rövid távú fellépésként a Bizottság azonnal kifejezte, hogy kész a Belső Biztonsági Alapból (Határok) elkülönített legfeljebb 35 millió EUR összegű sürgősségi segély mozgósításával támogatni Olaszországot az olasz belügyminisztérium által azonosított, az uniós fogadóállomásokra összpontosuló kiemelt intézkedések végrehajtásában, amelyek célja az eljárások hatékonyságának javítása és az országba érkezők szükségleteinek kielégítése²⁸. Szükség esetén a Bizottság további lépésként készen áll arra, hogy további 100 millió EUR összegű sürgősségi finanszírozást mozgósítson a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapból. Ez segíti Olaszországot abban, hogy további előrelépéseket tegyen a cselekvési terv belső vonatkozásai terén, ideértve a menekültügyi és visszatérési eljárások felgyorsítását, valamint az őrizeti kapacitások jelentős növelését.

2017. szeptember 30-án Messinában 250 férőhellyel megnyílt az ötödik uniós fogadóállomás (az „elsősegélynyújtási, segítségnyújtási és azonosítási központ”), de összességében az uniós fogadóállomások befogadási kapacitása továbbra is rendkívül korlátozott²⁹. Olaszországban az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal több mint 45 helyszínen van jelen az uniós fogadóállomások területén belül és kívül. A szakértők tájékoztatást és támogatást nyújtanak az áthelyezési eljárásra tekintettel nemzetközi védelmet kérelmező személyek regisztrációjához. November 9-én az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal 53 tagállami szakértőt, 55 kulturális közvetítőt és 18 ügynökségi alkalmazottat küldött ki Olaszországba.

²⁵ Az Európai Tanács 2017. október 19-i következtetései, EUCO 14/17. sz. dokumentum, CO EUR 17, CONCL 5.

²⁶ Legutóbb novemberben, egy operatív munkaértekezlet keretében, amelynek célja a visszatérés hatékonyságának javítása volt.

²⁷ SEC(2017) 339, 2017.7.4.

²⁸ Olaszország a nemzeti programjai keretében a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapból, valamint a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Belső Biztonsági Alapból összesen mintegy 634 millió EUR-t kapott. 2014 óta az Európai Bizottság összesen 149,1 millió EUR sürgősségi segítyt ítél oda Olaszországnak.

²⁹ Az uniós fogadóállomásokra vonatkozó bevált gyakorlatokról lásd a 4. oldalt.

Folytatódtak a tengerfelügyeleti műveletek. Jelenleg nyolc eszközt vetnek be a Tritón közös művelethez és öt tengeri egységet az Sophia művelethez. Ezen intézkedések eredményeként 119 feltételezett embercsempészt és emberkereskedőt tartóztattak le, és több mint 497 eszközt semlegesítettek.

Az EU folytatta a *líbiai parti őrség* támogatására irányuló célzott erőfeszítéseit. A tengeren és a tagállami létesítményekben már lezárult az a kezdeti képzési csomag, amelyet a Sophia művelet keretében tartottak a személyzet 142 tagja – köztük egy 39 tagú járőrhajó-személyzet – számára, és ezenfelül a Sophia művelet oktatók számára is biztosított képzést³⁰. Alapos átvilágítást követően a közelmúltban 66 tagú líbiai személyzet képzése kezdődött el Tarantóban. A következő hetekben további képzési modulok elindítása várható Spanyolországban, Görögországban és Olaszországban. A közelmúlt legfontosabb fejleménye a parti őrség hajóinak nemrégiben történt visszaadása és egy nyomonkövetési rendszer felállítása volt. A nyomonkövetési rendszer célja a kapacitásépítés értékelése és a képzési követelmények kiigazítása, a líbiai hatóságok támogatása abban, hogy felelősséget vállaljanak a parti tengereik biztonságossá tételéért, valamint az emberi jogok védelmének és tiszteletben tartásának javítása. A nyomonkövetési tevékenységekről szóló elsődleges jelentés 2018 elején esedékes. A közelmúltban a Seahorse program legutóbbi képzése is befejeződött, amelynek középpontjában a líbiai parti őrség kapacitásainak növelése állt, a „Seahorse” földközi-tengeri hálózat létrehozására irányuló hosszú távú munka elősegítése érdekében.

Miközben a tengeri kezdeményezések továbbra is jelentős eredményeket hoznak, fokozott hangsúlyt helyeztek a szárazföldi intézkedésekre is annak érdekében, hogy javítsák a Líbiában tartózkodó *migránsok ellátásában tapasztalható*, gyakorta megdöbbentő *állapotokat*, és alternatív megoldásokat biztosítsanak az országban rekedt migránsok és az emberkereskedelem áldozatai számára. Az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért keretében áprilisban elfogadott 90 millió EUR-s programon belül konkrét fellépés indult a Líbiában tartózkodó migránsok védelme érdekében. Az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa és a Nemzetközi Migrációs Szervezet azon munkálkodott, hogy fokozza a migránsok támogatását az idegenrendészeti fogdáknak és a partraszállási pontokon. Közel 4 000 migráns részesült orvosi ellátásban és alapvető támogatásban, és javulás tapasztalható az idegenrendészeti fogdáknak a védelmi jogállás nyomon követése terén. Az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa és a Nemzetközi Migrációs Szervezet ezenkívül több mint 2 000, a lakóhelye elhagyására kényszerült líbiai család számára is támogatást nyújtott. Az idegenrendészeti fogdáknak a sabrathai milíciák közötti összecsapásokat követően több mint 14 000 migráns részesült orvosi segítségnyújtásban és ellátásban. A Szükséghelyzeti Alap így módon közvetlenül hozzájárul a migránsok azonnali szükségleteinek kielégítéséhez.

A tervek szerint infrastrukturális munkákat hajtanak végre, ami elősegíti a munkahelyteremtést a líbiai állampolgárok és a migránsok számára, és támogatást nyújtanak a kisvállalkozások fejlesztéséhez, valamint a közösségi biztonság és stabilitás előmozdításához. Különös figyelmet fordítanak a gyermekekre is, ami az iskolák rehabilitációjára, a líbiai állampolgárok és a migránsok iskolarendszeren kívüli oktatására, a tanárok képzésére, valamint a kísérő nélküli és szüleiktől elválasztott gyermekek átmeneti gondozását végző intézmények támogatására irányuló munkában nyilvánul meg. Támogatják majd a gyermekbarát tereket, illetve kialakítanak ilyeneket, többek között a meglévő struktúrákon és közösségi központokon belül. A program a tágabb gazdasági ágazatokra is kiterjed, kezdve a kisebb infrastrukturális munkálatokkal és a helyi irányítás kapacitásépítésével. Líbiában a

³⁰ A Sophia művelet 2017. január végén Görögországban és Máltán egy második szárazföldi képzési csomagot indított, amelynek eredményeképpen további 40 fő részesült képzésben.

kihívásokkal teli környezet változatlanul akadályozza az uniós támogatás gyors célba juttatását, de a Bizottság aktívan együttműködik partnereivel a helyszínen a késedelmek minimálisra csökkentése érdekében.

Az *EU líbiai határellenőrzést segítő missziója* november végéig korlátozott jelenlétet alakít ki Tripoliban. Ezt követi majd a személyzeti állomány fokozatos és ütemekre bontott kiépítése 2018 tavaszáig, ami lehetővé teszi a határigazgatásért, a bűnüldözésért és a büntető igazságszolgáltatásért felelős líbiai hatóságokkal – köztük a polgári és a parti rendőrséggel – való rutinszerűbb együttműködést. A határellenőrzést segítő misszió szintén részt vesz az Olaszország vezetésével Líbia déli részén ősszel esedékes tényfeltáró misszió tervezésében, amely a líbiai határőrség teljes bevonásával zajlik, és a határigazgatással és a migrációval kapcsolatos kérdésekre összpontosít.

A *déli szárazföldi határon* új erőfeszítések történnek. A júliusban elfogadott, 46,3 millió EUR összegű programról szóló szerződést novemberben kötik meg. A csempészet elleni küzdelemmel párosulva olyan gazdasági lehetőségeket kínálnak, amelyek alternatívát jelentenek az embercsempészéssel szemben. Ez az áprilisban elfogadott 90 millió EUR-s program³¹ közösségi stabilizációs alkotóelemének egyik fő célkitűzése.

Az EU továbbra is aktívan együttműködik a Nemzetközi Migrációs Szervezettel a migránsok védelmére és reintegrációjára vonatkozó közös kezdeményezésen keresztül. E programok közé tartozik a *támogatott önkéntes visszatéréshez* nyújtott támogatás és a reintegrációs támogatás a közép-mediterrán útvonal mentén. 2017-ben több mint 10 000 Líbiában rekedt migráns kapott segítséget a származási országukba – nevezetesen Nigériába, Szenegálba, Guineába, Maliba és Gambiába – való visszatéréshez. A Nigerben, Maliban és Mauritániában rekedt migránsokkal együtt ez a szám meghaladja a 15 000-t. Ezen túlmenően az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa segítségével fokozzák a Líbiával szomszédos országokkal folytatott együttműködést annak elősegítése céljából, hogy több migráns térhessen haza Líbiából, vagy több menekültet telepíthessen át a nemzetközi közösség. A származási és tranzitországokban működő uniós küldöttségek kiépítették a szükséges kapcsolatokat a konzuli támogatás fokozása érdekében, ezáltal elősegítve a visszatérések számának növelését.

Az EU továbbra is elkötelezett a 2017. júliusi tanácsi következtetésekkel³² összhangban álló, befogadó szemléletű *politikai átmenet* mellett, amely a Líbiában és rajta keresztül zajló migrációs mozgások kezelése terén elért szilárd és fenntartható eredmények előfeltétele. Ez támogatni fogja az Európai Tanács által szorgalmazott állandó uniós jelenlét kialakítása érdekében tett lépéseket, amely elengedhetetlen a hatékony válaszadáshoz.

Egyiptomból továbbra is nagyon kevés migráns kel útra. Nemrégiben megállapodást írtak alá egy, az irreguláris migráció gazdasági mozgatórugóinak kezelésére, a foglalkoztathatóság javítására és a migráció által érintett közösségek ellenálló képességének fokozására irányuló 60 millió EUR összegű program finanszírozásáról. Várhatóan decemberben elindul az Egyiptommal folytatott migrációs párbeszéd.

Az olasz hatóságokkal együttműködve intézkedéseket dolgoznak ki a *Tunéziából* érkezők megnövekedett számának kezelésére – mind az érkezések korlátozása, mind pedig a visszatérések arányának növelése tekintetében. Folytatódtak a kapcsolatok *Algériával*, és az

³¹ Ugyanakkor folytatódott a kapacitásépítés a partnerországokban a közös biztonság- és védelempolitikai műveletek keretében: az EU líbiai határellenőrzést segítő missziója támogatja egy új, integrált határigazgatási stratégia kidolgozását.

³² A Tanács 2017. július 17-i következtetései Líbiáról (11155/17. sz. dokumentum).

EU ajánlatot tett a párbeszéd és az együttműködés fokozására kétoldalú és regionális formában egyaránt.

Az Európai Tanács különös hangsúlyt fektetett arra a kötelezettségvállalásra, miszerint elegendő és célzott finanszírozást biztosít az **Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért észak-afrikai kerete** számára.

Megállapítást nyert, hogy különösen a jelenleg folyamatban lévő „vegyes migrációs program” folytatásához mintegy 110 millió EUR összegű azonnali finanszírozási hiányzik. A kiterjesztett program az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosával és a Nemzetközi Migrációs Szervezettel együtt döntő fontosságú feladatok elvégzésén munkálkodik a következő területeken: támogatott önkéntes visszatérés és reintegráció; az idegenrendészeti fogdákból tartózkodó migránsok körülményeinek javítása; valamint a közösségek stabilizálása és a települések támogatása például az új foglalkoztatási lehetőségek és a kulcsfontosságú szolgáltatások támogatása terén. Tekintettel arra, hogy az Észak-Afrikában folyó munka döntő fontosságú az EU átfogó politikája szempontjából, 2018 folyamán további programok végrehajtására lesz szükség Líbiában és más észak-afrikai országokban egyaránt. A szükségletek nem elégíthetők ki a tagállamoknak a Szükséghelyzeti Alaphoz való további hozzájárulása nélkül. Az Európai Tanács 2017 decemberében értékelni fogja az e kötelezettségvállalás terén elért eredményeket.

Nyugat-mediterrán útvonal³³

Mivel ezen az útvonalon az érkezések számának emelkedése figyelhető meg, intenzívebbé váltak a kapcsolatok Marokkóval. A G6-csoport belügyminisztereinek októberi, külön e célra tartott ülésén³⁴ a Bizottság kifejezte, hogy kész további segítséget nyújtani a migráció kezeléséhez.

A legfontosabb jövőbeni intézkedések

- A tagállamoknak fokozniuk kell az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért észak-afrikai keretéhez nyújtott hozzájárulásukat annak érdekében, hogy ki lehessen elégíteni Líbia legsürgetőbb szükségleteit, amelyek további 10 millió EUR-t tesznek ki. 2018-ra további kulcsfontosságú programokat kell kidolgozni.
- Állandó uniós jelenlétet kell kialakítani Líbiában, amint azt a biztonsági feltételek lehetővé teszik.
- Folytatni kell az együttműködést az afrikai származási és tranzitországokkal a partnerségi keret égisze alatt, többek között a líbiai déli határon, és fokozni kell az együttműködést Líbia szomszédos országaival a visszatérések és az áttelepítések számának növelése érdekében.
- Figyelemmel kell kísérni a Tunézia felől érkező migrációs áramlásokat, valamint értékelni kell a lehetséges intézkedések és támogatások szükségességét.
- Nyomon kell követni a nyugat-mediterrán útvonal fejleményeit, és elő kell készíteni a lehetséges támogatást.

4. FELLÉPÉS A MIGRÁNSCEMPÉSZÉS ELLEN

³³ A Földközi-tenger nyugati térségében folytatott közös művelet során jelenleg három eszközt vetnek be.

³⁴ Sevilla (Spanyolország), 2017. október 16.

Jelentős erőfeszítések történtek annak érdekében, hogy ellehetetlenítsék az embercsempészek üzleti modelljét az Európába vezető valamennyi jelentős migrációs útvonalon. Az Europol által támogatott bécsi székhelyű Közös Műveleti Hivatal segítségével a tagállamok számos fellépést hajtottak végre a Nyugat-Balkánon, amelyek a munka kezdete óta 185 letartóztatáshoz vezettek. Októberben az Europol keretében működő Migráncsempészség Elleni Küzdelem Európai Központja a tagállamokkal és a nyugat-balkáni szomszédos országokkal közös akciónapot koordinált: ennek eredményeként több mint 760 irreguláris migránst észleltek, és 24 feltételezett embercsempészt tartóztattak le.

Az embercsempészség elleni küzdelem a partnerségi keretre vonatkozó megközelítés központi eleme. A nigeri kormány szilárd elkötelezettségéhez nyújtott uniós támogatás eredményeképpen az Agadezen áthaladó irreguláris migránsok átlagos száma a 2016. évi napi 340-ről 2017-ben napi 40–50-re csökkent. Jelenleg folyik az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért egy kísérleti projektje, amely a nigeri rendőrség működési és igazságszolgáltatási kapacitásainak megerősítésére irányul (közös nyomozócsoport). 2017 első félévében 101 személyt tartóztattak le és állítottak bíróság elé; 66 gépjárművet és 8 motorkerékpárt foglaltak le és zároltak (ezenfelül 79 személyt tartóztattak le emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményekért). Az Európai Tanács 2017. októberi felhívásának megfelelően a modellt más országokra is kiterjesztik. Ezzel párhuzamosan az EU, annak érdekében, hogy a migráncsempészség helyett alternatív bevételi forrásokat biztosítson, jövedelemtámogatást nyújt az észak-nigeri helyi közösségeknek³⁵.

Az EU Brüsszelben magas szintű nemzetközi konferenciát rendez a Száhel-övezet biztonságáról és fejlesztéséről. A konferencia célja, hogy a Száhel-övezet peremterületeinek, határokon átnyúló és törékeny térségeinek stabilitására és stabilizálására összpontosítson. A Száhel-övezet G5-országai közös haderejének biztosított uniós támogatást (50 millió EUR az Afrikai Békekereten keresztül)³⁶ követően az EU – a terrorizmus, a kábítószer, a migráncsempészség és az emberkereskedelem elleni küzdelem támogatása céljából – segítséget nyújt majd a közös haderő számára biztosított nemzetközi támogatás mozgósításához. Emellett az EU bővíti képzési és tanácsadási tevékenységeit a helyi biztonsági erők kapacitásainak növelése érdekében³⁷. A közös biztonság- és védelempolitikai polgári misszió (EUCAP Száhel Niger) tovább fokozza a különböző régiókban tett helyszíni látogatásait, projektek végrehajtása, képzések nyújtása, a bűnüldöző hatóságok további szükségleteinek meghatározása, valamint az irreguláris migrációs áramlások feltérképezéséhez való hozzájárulás céljából. A misszió 2017 szeptemberében második alkalommal tett látogatást az emberkereskedelem egyik központi csomópontjának számító Madamában. Az EU a jövőben még jobban megerősíti a missziót, nagyobb hangsúlyt helyezve a migráncsempészség, az emberkereskedelem, valamint a kábítószer- és fegyverkereskedelem elleni küzdelem támogatására, a nigeri biztonsági és védelmi erők számára biztosított fokozott támogatás, valamint a decentralizált tevékenységek országos szintű továbbfejlesztése mellett.

Az együttműködés alapvető fontosságú a migráncsempészet és az emberkereskedelem elleni küzdelem sikere érdekében. Szeptemberben az Europolon belül létrehozták a

³⁵ Hasonlóképpen, Szudánban folyamatban van a „hatékonyabb migrációkezelés programja”, amelynek célja a nemzeti és regionális politikák összekapcsolása: ennek eredményeképpen az emberkereskedelemre szakosodott ügyészégi hivatalokat állítottak fel.

³⁶ A főképvisező/alelnök bejelentése az EU és a Száhel-övezet G5-országai közötti, 2017. június 5-én Bamakóban megrendezett miniszeri találkozón.

³⁷ A misszió az európai migrációs összekötő tisztviselővel, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség összekötő tisztviselőjével és a Nemzetközi Migrációs Szervezettel együtt részt vesz az irreguláris migrációra vonatkozó információcserét szolgáló platformban is.

migráncsempészzel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó információs központot. A központ munkájában már közreműködik a Sophia művelet és öt tagállam (Németország, Görögország, Olaszország, Spanyolország és az Egyesült Királyság nemzeti szakértőit), és képes más felek támogatását is fogadni³⁸. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség és az Interpol célja, hogy november végéig összekötő tisztek révén kapcsolatokat építsenek ki. Célzott erőfeszítések folynak annak elősegítésére, hogy az uniós konzuli tisztviselők kezelni tudják a vízumhamisítás révén elkövetett migráncsempészt³⁹. Nigériában és Pakisztánban már működnek azok a migráncsempészség elleni uniós együttműködési platformok, amelyek lehetővé teszik, hogy hatékonyabban célzott fellépésekre kerüljön sor a kiemelten fontos helyszíneken⁴⁰. Ezt a megközelítést más helyszínekre is kiterjesztik egy, a jogellenes beutazáshoz és tartózkodáshoz történő segítségnyújtásra vonatkozó operatív cselekvési terv keretei között, amelyet a tagállamok november végéig fogadnak el a szervezett bűnözésre vonatkozó szakpolitikai ciklus keretében.

A legfontosabb jövőbeni intézkedések

- Javítani kell az információmegosztást az EU-n belül a tagállamok, az uniós ügynökségek, a KBVP-missziók és -műveletek között, valamint ki kell terjeszteni az operatív közös nyomozócsoportokat a kulcsfontosságú nyugat-afrikai partnerekre.
- Támogatni kell a Száhel-övezet G5-országai közös haderejének kiépítését.

5. AZ IRREGULÁRIS MIGRÁCIÓ KIVÁLTÓ OKAINAK KEZELÉSE

Az **Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért** a Száhel-övezetre és a Csád-tó térségére, Afrika szarvára és Észak-Afrikára vonatkozó három keretének⁴¹ köszönhetően új irányt szabott a migráció kezelésének. 117 programot hagytak jóvá összesen közel 2 milliárd EUR értékben, és a megkötött szerződések értéke valamivel meghaladja az 1,3 milliárd EUR-t⁴². Jóllehet az Európai Tanács az észak-afrikai keretet tekinti a legsürgetőbb prioritásnak, döntő fontosságú a Szükséghelyzeti Alap többi keretével kapcsolatos munka folytatása is.

Afrika szarván a szükséghelyzeti alap keretében jelenleg folyamatban lévő projektek több mint 44 000 munkahelyet teremtenek Etiópiában, Kenyában és Szomáliában, és további 30 000 munkahelyet közvetlenül finanszíroznak Dél-Szudánban. A projektek révén több mint 1,6 millió kedvezményezett juthat hozzá az alapvető szociális szolgáltatásokhoz. A Nyugat-Afrikában és a Száhel-övezetben jelenleg folyó munka 114 000 munkahely létrehozását és közel 10 000 mikro-, kis- és középvállalkozás támogatását célozza. Ezen intézkedések többsége kiterjed a visszatérő migránsok támogatására, megteremtve számukra a reintegráció lehetőségeit.

³⁸ Az EMPACT (Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyyegetettség Ellen) 2018. évi, a jogellenes beutazáshoz és tartózkodáshoz történő segítségnyújtásra vonatkozó operatív cselekvési terve.

³⁹ A vízumhamisítás elleni első uniós/schengeni konzuli munkaértekezletre a tervek szerint november 30-án és december 1-jén kerül sor Moszkvában.

⁴⁰ A migráncsempészség elleni küzdelemmel foglalkozó Pakisztán–EU együttműködési platform második hivatalos találkozására várhatóan november 23-án Iszlámábádban kerül sor.

⁴¹ C(2015) 7293 final bizottsági határozat; Az afrikai stabilitással és az irreguláris migráció okainak kezelésével foglalkozó szükséghelyzeti alap (az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért).

⁴² A legutóbbi tagállami hozzájárulások közé tartoznak a következők: Észtország, Ausztria, a Cseh Köztársaság és Olaszország további hozzájárulásokat fizetett; Horvátország, Lettország és Olaszország hozzájárulási tanúsítványt küldött, Bulgária és más donorkok pedig dolgoznak a szándéknyilatkozataik formalizálásán.

Ázsia tekintetében a Bizottság szeptemberben 196 millió EUR összegű rendkívüli intézkedést fogadott el az elhúzódó kényszerű lakóhelyelhagyás és a migráció következtében Ázsiában és a Közel-Keleten jelentkező kihívások kezelésére. Az intézkedés – amelynek Afganisztán, Pakisztán, Irán, Irak és Banglades a kedvezményezettje⁴³ – kiegészíti az EU és az öt célország között folytatott migrációs párbeszédet. A legfontosabb célkitűzések az ellenálló képesség és az önfenntartás erősítése, – többek között a helyi és a befogadó közösségek esetében –, a fenntartható megélhetési források támogatása, a jogvédelem fokozása és a fenntartható reintegráció biztosítása.

Ezen túlmenően a kiváltó okok kezelését segítő hosszú távú beruházási projektek hamarosan szintén részesülhetnek majd a 2017. szeptember 28-án hatályba lépett **külső beruházási terv** keretében nyújtott támogatásból, és így többek között az ahhoz tartozó Európai Fenntartható Fejlődési Alapból (EFFA). A terv célja, hogy elősegítse az innovatív pénzügyi partnerségek működését Afrikában és a szomszédságban az inkluzív növekedés, a munkahelyteremtés és a fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében. Folyamatban van az Alap működőképessé tételére irányuló munka, és a Bizottság a keleti partnerség csúcstalálkozója, illetve az Afrikai Unió–EU csúcstalálkozó elé kívánja terjeszteni azt a határozatot, amely öt célzott beruházási keretet⁴⁴ határoz meg, megnyitva az utat az első szándéknyilatkozáti felhívás ez év végéig történő közzététele előtt⁴⁵.

A migráció jelentette hosszú távú kihívás kezelése minden ízében globális megközelítést igényel. A **migrációról szóló globális megállapodás** kidolgozása jelenleg a kétéves folyamat felénél tart. A 2017 decemberében záruló konzultációs szakasz lesz az első lépés a megállapodásnak a 2018.évi kormányközi konferencián történő jóváhagyása felé. A **menekültekről szóló globális megállapodás** informális tematikus vitájának szakasza a tervek szerint 2017 novemberében fejeződik be. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának a védelmi kihívásokról folytatott párbeszéde – amelyre december 12-én Genfben kerül sor – az elért eredmények értékelésére és az előkészítő munka során levont tanulságok összegzésére, valamint a menekültekről szóló globális megállapodás alapjainak lefektetésére irányul.

Ez a munka alátámasztja majd a migráció fontosságát a november végén tartandó **EU-Afrikai Unió csúcstalálkozóval** összefüggésben. A csúcstalálkozó a valletai cselekvési tervre épül, és olyan kiegyensúlyozott kapcsolatot biztosít, amely elengedhetetlen a kiváltó okok kezelése, a fejlesztési támogatás nyújtása, a migránsceмпészés és az emberkereskedelem elleni küzdelem, valamint a legális migráció, a hatékony visszafogadás és a reintegráció előmozdítása szempontjából.

A legfontosabb jövőbeni intézkedések

⁴³ Ezzel párhuzamosan az EU aktívan részt vesz a rohindzsák és befogadó közösségeik humanitárius szükségleteinek kezelésében Bangladesben és Mianmarban egyaránt. A 2017. október 23-án Genfben tartott nemzetközi donorkonferencián az EU további 30 millió EUR értékben tett kötelezettségvállalást, amelynek keretében a válsággal összefüggésben nyújtott uniós támogatás teljes összege 2017-re 51 millió EUR-ra emelkedett. A humanitárius segítségnyújtás a táplálkozásra, a betegségek kitörése elleni küzdelemre, a szexuális és a nemi alapú erőszak kérdéseire, valamint a vészhelyzeti oktatásra összpontosít.

⁴⁴ Fenntartható energia és fenntartható hálózati összekapcsoltság; A mikro-, kis- és középvállalkozások finanszírozása; Fenntartható mezőgazdaság, vidéki vállalkozók és agráripár; Fenntartható városok; A fenntartható fejlődést szolgáló digitalizáció.

⁴⁵ Az EFFA stratégiai tanácsának első ülésére szintén szeptember 28-án került sor, a két földrajzi platform operatív testületeinek együttes ülését pedig november 7-én tartották, az öt ágazati intervenciók ablak részletesebb megvitatása céljából.

- Decemberben megállapodásra kell jutni az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért azon kereteinek égisze alatt végrehajtandó projektek új köréről, amelyek a Száhel-övezetre és a Csád-tó térségére, valamint Afrika szarvára vonatkoznak.
- Az EU–Afrikai Unió csúcstalálkozón elő kell mozdítani az afrikai országokkal közös migrációkezelésre irányuló partnerségi megközelítést;
- 2017 végéig közzé kell tenni az első szándéknyilatkozati felhívásokat a külső beruházási terv keretében.

6. VISSZATÉRÉS ÉS VISSZAFOGADÁS

Amint az az Európai Tanács múlt hónapban elfogadott következtetéseiben is szerepel, az európai migrációs stratégia részét képezi a tartózkodásra nem jogosult személyek visszatérési arányának javítása. Ez olyan kihívás, amely csak akkor kezelhető, ha arra valamennyi szereplő kötelezettséget vállal: az egyéni kiutasítási határozatok meghozataláért felelős **tagállamok**, amelyeknek az ajánlásnak és a visszaküldésre vonatkozó cselekvési terv aktualizált változatának⁴⁶ végrehajtását célzó munkája elengedhetetlen a kiutasítási határozatot kapott személyek tényleges visszaküldésének biztosításához; az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség, amely konkrét megbízatással rendelkezik e munka támogatására; valamint a harmadik országok, amelyeknek teljesíteniük kell a visszafogadással kapcsolatos kötelezettségeiket.

Amint az az európai migrációs stratégia megvalósításának szeptemberi félidős értékelésében szerepel, a Bizottság rendszeresen jelentést készít az elért haladásról. Erre ez a jelentés jelenti az első lehetőséget, és a Bizottság szándéka, hogy még hatékonyabbá tegye az e területre vonatkozó nyomkövetési és visszajelzési eljárásait.

E törekvés egyik fontos eleme, hogy megfelelő időben kell jó minőségű adatokat biztosítani. Ennek érdekében teljes körű támogatást kell biztosítani a tagállamok számára az integrált visszatérés-kezelési alkalmazás (IRMA) használata terén az alkalmazás azon funkciójának kihasználása érdekében, amely megbízható és rendszeres áttekintést ad a visszatérés aktuális állásáról. Ezen túlmenően az Eurostat a naprakészebb nyomon követés lehetővé tétele érdekében növelni fogja a visszatérésre vonatkozó adatgyűjtés gyakoriságát: az eddigi évenkénti adatgyűjtés helyett negyedévenként fog ilyen adatokat gyűjteni.

Az Európai Tanács 2017. októberi következtetéseiben különös hangsúlyt fektetett az **Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség** munkájára. Az Ügynökség november végén határoz a visszatérés terén a tagállamoknak nyújtott támogatás kialakítását célzó következő operatív lépésekről. Az Ügynökség – a képzések biztosítása és a legjobb gyakorlatok terjesztése⁴⁷ mellett – proaktívabb munkát fog végezni a tagállamokból történő visszatérések terén, hogy ezáltal a visszatérésre irányuló operatív erőfeszítések fókuszpontjává válhasson. Az Ügynökség sikeres működéséhez elengedhetetlen a tagállamok teljes körű támogatása és elkötelezettsége az Ügynökség visszatérés-végrehajtási kerete iránt. Ennek alapján 2018 első negyedévének végéig operatív terveket kell kidolgozni.

⁴⁶ Közlemény: Az európai uniós visszatérési politika hatékonyságának fokozása – megújított cselekvési terv, COM(2017) 200 final, 2017.3.2.

⁴⁷ Legutóbb az Olaszországban rendezett, a visszatérési politika hatékonyságának fokozásáról szóló munkaértekezlet (november 6.) támogatása révén.

Az Ügynökség által a visszatérési műveletekhez nyújtott támogatás⁴⁸

Koordinált visszatérési műveletek száma összesen	279 ⁴⁹ : Ebből a vizsgálatok 54 %-a zajlott felügyelő tiszt fizikai jelenlétében (ez az arány 2016 ugyanezen időszakában 41 % volt). Az adatszolgáltatási időszak során az Ügynökség 70 felügyelő tisztet helyezett ki a kitoloncolás végrehajtásának felügyeletét ellátó személyekből álló állományból, 70 műveletre vonatkozóan.
Az Ügynökség támogatásával visszatért személyek száma összesen	11 698
Az öt legfontosabb harmadik ország a visszatérések számát tekintve	1. Albánia: 87 művelet, 3416 visszatérésre kötelezett személy 2. Tunézia: 47 művelet, 1 187 visszatérésre kötelezett személy 3. Koszovó ⁵⁰ : 46 művelet, 1597 visszatérésre kötelezett személy 4. Szerbia: 36 művelet, 1508 visszatérésre kötelezett személy 5. Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság: 26 művelet, 962 visszatérésre kötelezett személy
Az öt legfontosabb célország a visszatérési műveletek számát tekintve, a nyugat-balkáni országok kivételével	1. Tunézia: 47 művelet, 1 187 visszatérésre kötelezett személy 2. Grúzia: 16 művelet, 502 visszatérésre kötelezett személy 3. Afganisztán: 16 művelet, 237 visszatérésre kötelezett személy 4. Nigéria: 14 művelet, 522 visszatérésre kötelezett személy 5. Örményország: 9 művelet, 168 visszatérésre kötelezett személy
A tíz legfontosabb tagállam a visszaküldési műveletekben való részvétel alapján (a visszatérésre kötelezett személyek számától függetlenül) ⁵¹	1. Németország: 103 művelet 2. Olaszország: 51 művelet 3. Franciaország: 39 művelet 4. Ausztria: 29 művelet 5. Svédország: 10 művelet 6. Spanyolország: 8 művelet 7. Belgium: 8 művelet 8. Görögország: 7 művelet 9. Izland: 6 művelet 10. Finnország: 6 művelet

A nyár óta további előrelépés történt több **harmadik országgal** a visszaküldéssel kapcsolatos strukturáltabb gyakorlati együttműködés kialakítása terén. A Tanács 2017. szeptember 25-én jóváhagyta a Bangladesszel szeptemberben elfogadott eljárási standardokat, így immár egyértelmű keret áll a tagállamok rendelkezésére ahhoz, hogy következetesen együttműködjenek Bangladesszel, amely az idei év eddigi adatai alapján a migránsok ötödik legfontosabb származási országa. A Bizottság jelenleg hasonló megállapodások kidolgozását végzi számos kulcsfontosságú afrikai partnerrel. Ahhoz, hogy ezeknek az intézkedéseknek gyakorlati hatásuk legyen, a tagállamoknak teljes mértékben alkalmazniuk kell a bevált gyakorlatokat és az elfogadott operatív megállapodásokat. November 28-án új tárgyalási fordulót tartanak az Tunéziával kötendő visszafogadási megállapodásról, a vízumkönnyítési megállapodásról szóló tárgyalásokkal párhuzamosan.

Míg néhány kulcsfontosságú ország esetében előrelépés történt, más országokkal kapcsolatban továbbra is nehézségek jelentkeznek. Ezután is törekedni kell az Nigériával, Elefántcsontparttal, Szenegállal és Malival való fokozott együttműködésre, ahol nem történt előrelépés a migráció kezelése és a visszafogadás terén. Valamennyi esetben folytatni kell az

⁴⁸ Adatszolgáltatási időszak: 2017. január 1.– 2017. október 15.

⁴⁹ Közülük 153 a Nyugat-Balkánon kívüli országokban dolgozott.

⁵⁰ Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban áll az 1244 (1999) sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

⁵¹ Az adatok tartalmazzák a közös visszaküldési műveleteket, a nemzeti visszaküldési műveleteket és a gyűjtő visszaküldési műveleteket.

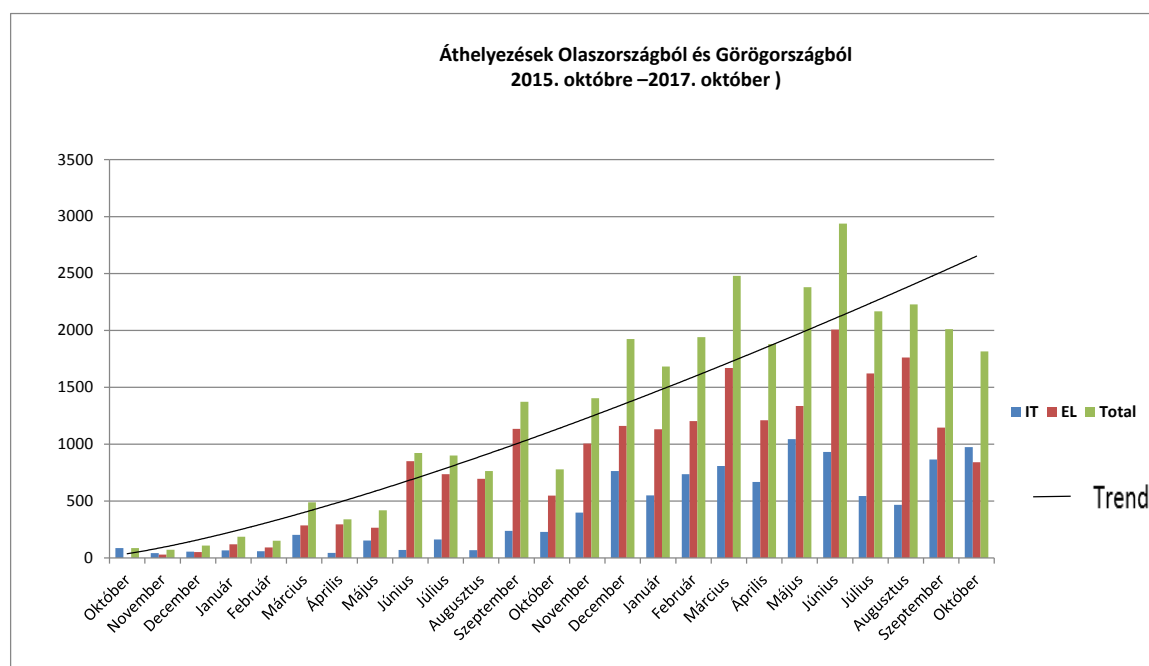
uniós és nemzeti szintű ösztönzők és eszközök mozgósításának aktív feltérképezését, és szükség esetén alkalmazni kell azokat.

A legfontosabb jövőbeni intézkedések

- Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség az igazgatótanács következő ülésén ismerteti az integrált visszatérés-kezelési rendszer létrehozását célzó következő lépéseket.
- A tagállamoknak össze kell gyűjteniük és közölniük kell a visszatérésre vonatkozó adatokat, ezáltal uniós szinten lehetővé téve a visszatérések hatékonyságának jobb értékelését.
- Az Eurostatnak az eddigi évenkénti gyakoriság helyett negyedévente kell adatokat szolgáltatnia a visszatérésekről.
- A tagállamoknak a gyakorlatban alkalmazniuk kell a harmadik országokkal a visszatérések megkönnyítése érdekében létrehozott megállapodásokat. A Bizottságnak figyelemmel kell kísérnie e rendelkezések alkalmazását.
- Mielőbb véglegesíteni kell az operatív megállapodásokat a legfontosabb származási országokkal, ideértve a Nigériával és Tunéziával kötendő visszafogadási megállapodásra vonatkozó tárgyalásokat is.

7. ÁTHELYEZÉS, ÁTTELEPÍTÉS ÉS EGYÉB JOGI LEHETŐSÉGEK

A támogatásra jogosult kérelmezők tagállamok általi **áthelyezése** még mindig az egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személyek megsegítésének, valamint az Olaszország és Görögország menekültügyi rendszerére nehezedő nyomás enyhítésének értékes eszköze. November 9-ig 31 503 személyt helyeztek át (10 265-öt Olaszországból és 21 238-at Görögországból), ebből 3 807-et az áthelyezésről és áttelepítésről szóló legutóbbi jelentés⁵² óta. Ciprus, Észtország, Horvátország és Litvánia újra kinyilvánította az áthelyezések iránti támogatását a szeptember 26. után tett vállalásaik révén. A tagállamoknak sürgősen el kell végezniük a még hátralévő jogosult kérelmezők áthelyezését.

⁵² COM(2017) 465 final, 2017.9.6.

Görögországból összesen 758 kérelmezőt kell még áthelyezni (ebből 369 személyt Írországba). Míg Görögország tekintetében elegendőek a jelenlegi vállalások, a tagállamoknak sürgősen el kell végezniük a még hátralévő jogosult kérelmezők áthelyezését. Nevezetesen Írországnak szálláslehetőségeket kell találnia, és át kell helyeznie a már bejelentett eseteket Görögországból, Németországnak és Svájcnak pedig válaszolnia kell az Görögország által küldött áthelyezési kérelmekre. Az összes többi olyan tagállamnak, amelyek már egyeztetett és bejelentett esetekért felelősek, fel kell gyorsítaniuk az Görögországból történő áthelyezéseket.

Olaszországból összesen 3 110 kérelmezőt kell még áthelyezni. Olaszországban azonban még folyik a fennmaradó jogosult kérelmezők nyilvántartásba vétele, és ennek mielőbb be kell fejeződnie a kérelmezők számának véglegesítése érdekében. Németországnak, Svájcnak, Franciaországnak és Ausztriának gyorsabban válaszolnia kell az Olaszországból érkező áthelyezési kérelmekre és valamennyi tagállamnak mielőbb végre kell hajtania a már egyeztetett és bejelentett esetek Olaszországból való áthelyezését. A tagállamoknak ezenfelül sürgősen választ kell adniuk a kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozóan Olaszország által benyújtott 190 függőben lévő kérelemre, és legalább 200 további férőhelyet kell biztosítaniuk azoknak az áthelyezésre jogosult kísérő nélküli kiskorúaknak az elhelyezésére, akiknek az áthelyezése már előkészítés alatt áll, de akiket áttelepítési vállalat hiányában egyelőre egyik tagállamba sem lehet áthelyezni.

A Bizottság az áthelyezésről és áttelepítésről szóló jelentéseiben több ízben emlékeztette valamennyi tagállamot a tanácsi határozatok értelmében fennálló **jogi kötelezettségeikre**, és felszólította azokat a tagállamokat, amelyek még nem tettek kötelezettségvállalást és nem hajtottak végre áthelyezést Görögországból és Olaszországból, hogy ezt azonnal tegyék meg. Sajnálatos módon az ismételt felhívások ellenére Magyarország és Lengyelország még mindig nem helyezett át egyetlen személyt sem, a Cseh Köztársaság pedig mindössze néhány személyt helyezett át és nem tett vállalat több mint egy éve. A Bizottság ezért 2017. június 14-én úgy döntött, hogy kötelezettségzegési eljárást kezdeményez e három tagállammal szemben. A felszólító levelekre adott válaszokat követően a Bizottság 2017. július 26-án úgy határozott, hogy a következő lépésként indokolással ellátott véleményt fogad el. Az Európai Unió Bíróságának 2017. szeptember 6-i ítélete megerősítette az áthelyezésről szóló második tanácsi határozat érvényességét, és a Bizottság azt várta a három tagállamtól, hogy ennek megfelelően intézkedni fog. Sajnos azonban a Cseh Köztársaság, Magyarország és Lengyelország mindeddig nem hozott semmilyen intézkedést az indokolással ellátott véleményben szereplő sérelmek orvoslására, ezért a szóban forgó kötelezettségzegési eljárások továbbra is folyamatban vannak.

Miközben a jelenlegi program a végéhez közeledik, az EU-nak továbbra is szolidaritást kell tanúsítania Olaszországgal és Görögországgal. A Bizottság ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a jelenlegi programon túl is folytassák az áthelyezéseket Olaszországból és Görögországból. A Bizottság készen áll arra, hogy pénzügyi támogatást nyújtson azok a tagállamoknak, amelyek fenntartják áthelyezési erőfeszítéseiket. Az uniós ügynökségek szintén folytatják az Olaszországnak és Görögországnak történő segítségnyújtást, és szükség esetén fokozzák azt.

Az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal az áthelyezési program 2015. szeptemberi elindítása óta döntő szerepet játszott annak végrehajtásában – ideértve többek között tagállami szakértők kihelyezését, az áthelyezési eljárás egyes lépéseit támogató eszközök kifejlesztését, valamint egy, az áthelyezésre vonatkozó kommunikációs csomag végrehajtását –, és a

tagállamok által az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal számára nyújtott folyamatos támogatás kulcsfontosságú

Az **áttelepítés** lehetővé teszi az EU és a tagállamok számára, hogy egyfelől teljesítsék a nemzetközi védelemre szorulókat megsegítésével kapcsolatos köteleességüket, másfelől pedig csökkentsék az irreguláris migráció ösztönzőit. 2015-ben 22 504 áttelepítésről született megállapodás⁵³, és ennek több mint 81 %-ára sor került. 2017. november 10-éig 18 366 személyt telepítettek át 20 tagállamba és négy társult államba⁵⁴, főként Törökországból, Jordániából és Libanonból. Mivel számos magas kvótával rendelkező ország már teljesítette áttelepítési vállalását, vagy nagyon közel áll a kvótája teljesítéséhez, az erőfeszítések továbbra is főként az EU–Törökország nyilatkozat alapján történő áttelepítésekre irányulnak. A két uniós program elindítása óta e programok keretében 25 739 személyt telepítettek át.

A Bizottság ajánlását⁵⁵ követően, amely felszólítja a tagállamokat, hogy 2017. október 31-ig legalább 50 000 áttelepítési férőhelyet ajánljanak fel, 16 tagállam összesen több mint 34 400 áttelepítési férőhelyre tett vállalást. A Bizottság üdvözlöi Belgium, Bulgária, Ciprus, Finnország, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Litvánia, Luxemburg, Portugália, Románia, Szlovénia, Spanyolország, Svédország és az Egyesült Királyság áttelepítési vállalásait. Több más tagállam bejelentette, hogy hamarosan megteszi áthelyezési vállalását, más olyan tagállamok pedig, amelyek korábban már tettek vállalást, a vállalásaik további növelésére tettek ígéretet. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a mielőbb nyújtsanak be további vállalásokat – különös tekintettel azon tagállamokra, amelyek ezt még nem tették meg –, annak érdekében, hogy elérjék a legalább 50 000 áttelepítésre vonatkozó célt, és lehetővé tegyék az EU számára a konkrét áttelepítési folyamatok tervezésének megkezdését, beleértve a Líbiából való evakuálást az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságával együttműködésben.

Amint azt a Bizottság a szeptemberi félidős felülvizsgálatban is bejelentette, előrelépés történt a harmadik országokkal a **legális migrációra** vonatkozó kísérleti projektek terén. A tagállamok többsége kedvezően fogadta a koncepciót, és számos tagállam készen áll annak megvalósítására⁵⁶.

A legfontosabb jövőbeni intézkedések

- Olaszországnak be kell fejeznie az áthelyezésre jogosult kérelmezők nyilvántartásba vételét.
- A tagállamoknak sürgősen el kell végezniük a fennmaradó jogosult kérelmezők áthelyezését Olaszországból és Görögországból, különös figyelmet fordítva a jogosult kísérő nélküli kiskorúak Olaszországba való áthelyezésére szolgáló további férőhelyekre. A Bizottság készen áll arra, hogy továbbra is támogassa azokat a tagállamokat, amelyek a jelenlegi programon túl is folytatják az áthelyezéseket Olaszországból és Görögországból.
- A tagállamoknak áttelepítési vállalásokat kell tenniük annak érdekében, hogy elérjék a

⁵³ A Tanács következtetései („20 000, egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személy multilaterális és nemzeti mechanizmusok révén történő letelepítéséről”), 2015.7.20., 11130/15. sz. dokumentum.

⁵⁴ Belgium, a Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Észtország, Franciaország, Izland, Írország, Olaszország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Málta, Hollandia, Norvégia, Ausztria, Portugália, Románia, Spanyolország, Finnország, Svédország, Svájc és az Egyesült Királyság.

⁵⁵ A Bizottság ajánlása a nemzetközi védelemre szoruló személyek legális beutazási lehetőségeinek javításáról, 2017.9.27., C(2017) 6504.

⁵⁶ A tervek szerint 2017. november 29-én találkozóra kerül sor az érdekelt tagállamok és a Bizottság között.

legalább 50 000 áttelepítésre vonatkozó célt.

- A Bizottságnak és az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságának véglegesítenie kell a menekültek Líbiából, áttelepítés céljából való evakuálására irányuló projektet.
- Az érdekelt tagállamokkal együtt meg kell határozni a legális migrációra vonatkozó kísérleti projektek hatályát, és azonosítani kell azon harmadik országokat, amelyek részt vehetnének azokban.

8. A KÜLSŐ HATÁRIGAZGATÁS TOVÁBBI MEGERŐSÍTÉSE

Működésének megkezdése után egy évvel az *Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség* jelenleg közös műveletek révén, több mint 1 500 határőr és egyéb személyzet kihelyezésével támogatja a tagállamokat a kelet-, közép- és nyugat-mediterrán térségben, valamint a Nyugat-Balkánon húzódó főbb migrációs útvonalak mentén. A Spanyolországba érkező migránsok számának növekedése miatt 2017 végéig meghosszabbították az Indalo műveletet, amelyet rendes körülmények között csak a nyári csúcsideszakban hajtanak végre. A támogatás másik területe a tagállamokra vonatkozó sebezhetőségi értékelések és a kapcsolódó ajánlások kidolgozása.

A nagy migrációs nyomásnak kitett tagállamokat támogató, folyamatban lévő közös műveletek hiányosságai azonban továbbra is fennállnak. A vállalások továbbra is túlságosan rövidek, nem igazodnak megfelelően a követelményekhez, valamint nagyságrendileg is elmaradnak a kívánatostól. A Poszeidón közös művelet az egyetlen olyan terület, ahol november közepéig nem várható hiányosságok.

Miközben további előrelépés történt az állandó gyorsreagálási kapacitás kialakítása terén, 2017. november 9-ig 26 tagállam nevezte ki határőreit, ami az előírt állomány-összetétel 74 %-ának felel meg (1 500 tisztviselőből 1 110). A gyorsreagálású eszközállományt illetően szeptember óta⁵⁷ nem történt további előrelépés, és a legtöbb eszköztípus tekintetében továbbra is jelentős hiányosságok állnak fenn – mindössze 14 tagállam járul hozzá azokhoz, és április óta nem érkezett új vállalás. Az Ügynökség rendelkezésére bocsátott eszközök támogatása érdekében a Bizottság 2017 augusztusában további 76 millió EUR-t irányzott elő a Belső Biztonsági Alap egyedi intézkedéseinek⁵⁸ keretében a tagállamok tengerieszköz-beszerzéseinek támogatására. Ez az összeg kiegészíti a 2015-ben erre a célra előirányzott 132 millió EUR-t. A tagállamoknak most fokozniuk kell az e projektek végrehajtására irányuló erőfeszítéseiket, hogy ezek az eszközök mielőbb az Ügynökség rendelkezésére álljanak. Ezen túlmenően az Ügynökség stratégiát fogadott el a 2017–2020 közötti időszakra vonatkozó eszközvásárlásairól, és jelenleg egy 2027-ig tartó hosszú távú stratégia kidolgozását végzi.

Az Ügynökség munkájának egyik kulcsfontosságú területe a sebezhetőségi értékelések kidolgozása a tagállami határellenőrzések lehetséges hiányosságainak feltárása érdekében. Következő lépésként a tagállamoknak végre kell hajtaniuk a 2017 júliusában megfogalmazott ajánlásokat, az Ügynökségnek pedig a tagállamok által 2017 szeptemberében benyújtott

⁵⁷ COM(2017) 467 final, 2017.9.6.

⁵⁸ Az egyedi intézkedés a Belső Biztonsági Alaphoz tartozó olyan kiegészítő finanszírozást nyújtó támogatási program, amely a tagállami eszközbeszerzések társfinanszírozására szolgál. Ezen eszközöket a megvásárlásukat követően nyilvántartásba kell venni az Ügynökség műszakieszköz-állományában, és azokat az Ügynökség kérésére rendelkezésre kell bocsátani a külső határok bármely szakaszán történő telepítés céljából, különösen gyorsreagálási határvédelmi műveletek esetében.

cselekvési tervek végrehajtását biztosító hatékony nyomonkövetési mechanizmust kell létrehoznia. Az Ügynökség a szimulációs gyakorlatokat követően hamarosan befejezi az értékeléseket⁵⁹. Ez az eljárás további ajánlásokat is eredményezhet. A sebezhetőségi értékelések közös módszertanát várhatóan az igazgatótanács következő, 2017. november 22–23-i ülésén felülvizsgálják. Ezen túlmenően megkezdődtek a lépések az összekötő tisztviselők tagállamokba való kihelyezésére⁶⁰, amelyet az Ügynökségnek 2018 februárjáig kell elvégeznie.

Az Ügynökség munkájához elengedhetetlen a harmadik országokkal való együttműködés. Szerbiával és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal folyamatban vannak a jogállásról szóló megállapodásokra irányuló tárgyalások. A Tanács 2017. október 16-án jóváhagyta az Albániával, Montenegróval és Bosznia-Hercegovinával kötendő hasonló megállapodásokról szóló tárgyalások megkezdését.

Az Európai Parlament és a tagállamok 2017. október 17-én külön találkozót tartottak a nemzeti és uniós szinten folyó munka összefogását célzó **európai integrált határigazgatási stratégia** kidolgozásáról. Ennek tapasztalatait felhasználják majd az EU egészére vonatkozó közös integrált határellenőrzési stratégia kulcsfontosságú elemeinek meghatározására irányuló további munka során⁶¹.

A legfontosabb jövőbeni intézkedések

- A tagállamoknak eleget kell tenniük az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által létrehozott gyorsreagálású állományhoz való hozzájárulással kapcsolatos kötelezettségeiknek;
- A tagállamoknak kellő időben végre kell hajtaniuk a sebezhetőségi értékelés alapján tett ajánlásokat, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség hatékony nyomon követése mellett;
- A tagállamoknak maradéktalanul ki kell aknázniuk az Ügynökség által nyújtott összes lehetséges támogatást.

9. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

Ez a jelentés összefoglalja az európai migrációs stratégia keretében előmozdítandó különböző munkafolyamatokat. Bemutatja a munka átfogó jellegét, és emlékeztet arra, hogy feltétlenül fenn kell tartani az EU erőfeszítéseinek intenzitását valamennyi területen. A Bizottság a jövőben is fenntartja az egyetlen átfogó jelentésre irányuló megközelítést, amelyben kiemeli a különös hangsúlyt igénylő kérdéseket.

Ez a jelentés azonosítja a jelenlegi migrációs kihívásra adott uniós válasz eredményességének biztosításához szükséges kulcsfontosságú operatív intézkedéseket. Ezekhez a tagállamok, az uniós intézmények és az uniós ügynökségek azonnali figyelmére és folyamatos elkötelezettségére van szükség. Ezek az intézkedések ugyanakkor előkészítik a terepet a közös európai menekültügyi rendszer reformjáról szóló megállapodáshoz vezető

⁵⁹ Bulgária, Görögország, Olaszország és Horvátország esetében ez a folyamat november végén, Franciaország és Spanyolország esetében pedig decemberben zárul le.

⁶⁰ Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségről szóló (EU) 2016/1624 rendelet (2016. szeptember 14.) 12. cikke (HL L 251., 2016.9.16., 1. o.). Az összekötő tisztviselőket nagyrészt tagállami klaszterekbe telepítik.

⁶¹ Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségről szóló rendelet 4. cikke.

konvergenciához is. E tekintetben az Európai Tanács decemberi ülése jó alkalmat teremt majd arra, hogy számba vegyük az elért eredményeket és kijelöljük az előttünk álló utat az Európai Tanács októberi ülésén jóváhagyott vezetői ütemtervvel összhangban.